

Nepodpisani se dopisi ne štikaju. Prigovorni se dopisi štikaju po 5...

Komu list nedodje na vrijeme, osaka to javi odpravnicu u otvorenu pismu...

Uzazal svakog četvrtka na ošolem arku.

Dopisi se u svježini ako se i nastakaju.

Nablijegovanilistovi se noprimalja Predpisala s politizom stoji 2 for...

Na malo jedan broj 6 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Vija Farnato br. 14.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neolga sve pokvvari“. Nar. Pos.

Interpelacija

zastupnika Spiničiča i drugova na njegovu preuzvišenost ministra bogoštovja i nastave.

U sjednici trčćanskoga občinskoga vieda od dne 19. t. m. j. bijaše na dnevnom redu među ostalim i sljedeća točka: „Predlog školskog odbora, da se nepošaljje k novim komisionalnim razpravam o melbah za ustrojjenju slovenskih škola u gradu Trstau...“

Podpisani neće da ovjđe opišu poviest melba radi onutnja slovenskih pučkih škola u gradu Trstau; ona bijaše opetovno, a zadnji put u sjednici visokoga carevinskoga vieda od dne 28. jenera tok. god. orisana. Dođim izišđu, da je već 1883 godinu 1400 roditelja podniole molbu občinskomu zastupstvu za ustrojjenju slovenskih pučkih škola u gradu Trstau; da je ono god. 1884 prešlo preko ove molbe na dnovni red; da bijaše dođiti ulok, podnesen god. 1887 na o. k. zemaljsko školsko viede a god. 1888 na ministarstvo bogoštovja i nastave, odbijen; da bijaše druga molba u novije doba padnesena, od o. k. zemaljske školske oblasti odbijena, te usljed utoka od god. 1892 na o. k. ministarstvo bogoštovja i nastave komisionalna razprava odredjena; da je občinsko zastupstvo pozvano, da odmahle svoje zastupstvo na razpravu, to zamicalo, gradaki magistat kano kotarska školska oblast molbu odbila, a občinsko opet zastupstvo, pozvano, da izreče svoje mianje izjavilo se dne 15. septembra 1892 proti ustrojjenju slovenskih pučkih škola u gradu Trstau, da se radi toga trčćanskim Slovcnom. austrijjskim državlancom, uzprkos svim u zadnjih desetak godina podnesenim melbam, uzprkos svim državnim temeljnim zakonom i državnim zakonom za pučke škole, nedaje sredstva za uszgoj u njihovom jeziku, dođim dobivaju talijani, čak talijanski gradjani, takova sredstva u podpunoj mjeri, i dođim se malo po malo u trčćanskoj okolicil, napućenoj Slovenci, talijanske paralele otvara; te da se je občinsko viede opetovno uzprotivilo poslati svoje zastupnike komisionalnim razpravam, a tim tu žalosten

igru sa trčćanskimi Slovenci na novo sapođimlje, uslobadjaju se podpisani opraviti na njegov preuzvišenost ministra bogoštovja i nastave upit: „Jeli njegov preuzvišenost voljna sa svom odlučnošću i neodvlažno poduzetiti korake, da se već jednom pravedin i u državnom temeljnom zakonu kao što i u državnom zakonu za pučke škole osnovanim melbam trčćanskih Slovcnosa, austrijjskih državljana, za ustrojjenju škola sa slovenskim naukovnim jezikom u gradu Trstau — ako nije u istinu inaše moguđe, na državno troškove, kao što je to samo učinjeno za njemačke muške i ženske pučke škole — sadovolji, te da se tim ustanovam državnog temeljnog zakona i državnog zakona za pučke škole udovolji?“

U Beču, dne 27. oktobra 1893.
Spiničič Perič, Dapar, Alfred Coronini, Schwarz, Biankini, Formánek, Sokol, dr. Brzorád, Schneider, dr. Laginja, Purghart, Rokošny, dr. Sláma, Seichert, dr. Šil, Schlesinger, dr. Gesemann, dr. Kaiser, Svozil, Březnovsky, Hoch.

Sastanak birača u Dekanah. (Nastavak).

Gosp. šupe-upraviteelj Knavaš reče na to, da se boji, kako neće promjena izbornoga reda istarskim Slovcnom mogu koristiti, jer mnogi i mnogi ne znaju čitati. A kako da se i nauče čitati, kad nemamo škola?
Zastupnik Laginja odgovara mu, da nije rekao još, da će glasovati za tu promjenu, već je rekao, da je ta promjena korak na bolje. Ta osnova ne ima faktično vrednosti, a osobito za nas nevalja. Nama treba obđeg izbornog prava, da bude najms sav narod sudjelovao izravno kod izbora. Nije bo pravedno, da bira 80 grofovačkih ili baronskih članova jednoga zastupnika, dođim bira tokar jednoga vas 80 hiljada.
Gosp. župnik Grašperšič pita napokon, što je g. zastupniku Laginji poznato o glasovitju aferi zastupnika i profesora Spiničiča?
sam u obće silno neustrpljiv đovjek, pak sam pošćelo, da nođi izmud subote i nedjelje nestane, te da odmah is dvorano, u kojoj bijašmo na dogovoru, idom u orkvu „all Anims“. Možda ćete pomisliti, da sam ja kakav osobiti muzik ili pjevač, ali valjda ćete mi vjerovati, ako vam po duši ređem, da nisam ni jedno ni drugo. Ipak me je pjevanje uvijek zabavljalo, te bih drage volje i ručak pustio, da se naslušam skladna i lepa pjevanja (ali ne svaki dan). Kao klerik naslušah se u zaderskoj metropolitanskej orkvi krešna orkvena pjevanja, izvadjena strogo po koralu od kakvih 80 glasova! Tada osjetih u duši, da je to pjevanje voličanstveno, ali razloge, zašto se je meni takvo priđinilo, ja ne mogu ređi jer nisam muzik. Kasnije zapadoh u razna mjesta, gdje slušah žalibž raznoika gručanjia, ali onako dostojna orkvena pjevanja ne bijaše nigđe. Valjalo je, da podjem ravno u Rim, a da se naslišim za đim sam odavns blipio.
Što li ono bijaše u orkvi „all Anims“ na Duhovel! Onaj Vidi aquami... Onaj Alleluja! Jedno sam samo žćlio, da ono ne može trajati batem koji est. Ah kako bravo prodje, što je loppo! Ono pjevanje gromko i silno ne može izlasiti iz jednih samih pluda, a ipak gotovo bih rekao, da je jedan sam, koji pjeva, tako to ide skladno i složno. Kad sapjevate onaj redak: qui tollis peccata mundi, misore nobis, onako silno, onako gromko, kao da u onaj čas vapije oproštenje sav svijet, od istoka do zapada, ja sam protrnuo od glave do pete. Rokako bih vam, ali ne znam, hođete li mi povjerovati, da mi u taj tren kapnuše suze

Gosp. zastupnik kaže, da mu je teško na to odgovoriti, jer da bi morao biti potomak sv. Ivana Zlatousta. Ovo pitanje tiđe se njegovoga prijatelja i đruga, muža, kojega prisutni i osobno poznaju, muža, kojega uzorni značaj slovi ne samo u uszkoj našoj domovini, već daleko isvan nje, muža, koji je varda đvrsto i neustraiivo digao svoj glas ne samo u poračkom saboru, nego i u prostranoj dvorani carevinskoga vieda; muža, kojega krasno saslugle nielo znalci ocieniti samo vi i vaši suzemljaci čim, da ste ga varda častno i sjajno dođekali, nego i vaša braća u Hrvatskoj; muža, kojega ste znali ocieniti, dok je još živo među vami kano školski nadzornik; muža, koji se je već mnogo i mnogo trudio za vašu korist. (Živahn ođobranje i plokanje te uskliši: Živio Spiničič!) Gospodo moja! Vi žćlíte doznati moje mianje o tomu, što kani vlada učiniti u njegovoj stvari. Moje je mianje, da kad bi se vladu pitalo: što li je gromzoga pođinilo taj muž, da nebi sama znalci odgovoriti. Nu narod je sam počeo spoznavati, da imade đvri vratii prijatelja, jedni su s njim, drugi protiv njemu (Veseljje). U javnom mianju đĩđe se jedni dođim padaju drugi. Narod mora sada sam uposnati, gdje su njegovi pravi prijatelji. (Živio!) Vlada je dakako pogriješila, poslušaj se proti njemu takovazna disciplinazno istragom. Ta se pako saznaj u tomu, da pogriješil li koji državni činovnik, povede vlada proti njemu posebnu istragu, koja se zove „disciplina r n a“. U čem ja pako sagriješilo gosp. zastupnik Spiničič? Pronašlo se je, da je agitiroo živo u Baderni sa izbor hrvatskih fiducijara i našega zastupnika (Tako jel Živio!) Da će se nemilo to pitanje brzoricšiti, zaključujem iz toga, što mi je nedavno kazao sam predsjednik carevinskoga vieda, g. Ohlmetzky, da će dođi pitanje g. Spiničiča na dnevni red u jednoj od budućih sjednica carevinskoga vieda. Veđina državnih zastupnika glasovati će bez dvojbe ugudno za g. Spiničiča, koji će tim bitii uspostavljen u svoju čast i službu. Ne dođim li se to već sada, to će zaista ministar nauke — onaj našim, koji ima dođi, jer ovaj naravno neće već dugo bitii! (Veseljje) — uviditi, da se je Spiničiču nanieto

krivicu, te da se mora tu krivicu popravitii. (Tako je! Dobro!)

Pošto se je g. interpelant zahvalio na odgovoru, ređe predsjednik g. Kompare, da pripoznava bez dvojbe svatko važnost škole, u kojoj se usgaja budućii naraišaj svakoga naroda. Da bude pako taj ođgoj plomenit, mora se pasiti na to, da se u školi njeguje bivstveni uvjet natemu narodnomu obitanku t. j. vjera. To priznava i vladika Strosmajer u sadnjem pismu na društvo „Radogoj“, preporučjuć mladost, da sa znanjem sadđiva takodjer neoskrvnjen dar sv. vjera, koj je vjeđni izvor svakog svetila, svake prave slobode, svake sile, ustrajne pobjede i slave. Nadalje ističje govornik, da se sadajnji školski zakoni ne temelje na vjeri, te ih valja smatrati kao loša. To vidimo osobito u velikih gradovih, gdje ne ima pravoga napredka a mnogo pokvarenosti. Tomu nij pako krivo učiteljstvo, depađe obratno, jer ako se je na vanjšđini sačuvalo u naših školah vjersko búvstvo, to imade mo da zahvalimo upravo našim narodnim učiteljem.

Obzirom na rad gosp. zastupnika — ređe predsjednik — da je prošetruo, što je mogao predložiti biračom, da izroknu zastupniku pouzdanicu, čemu se oni burnim ođobranjem i jednoglasno odazvaše. Bezuvjetnu pouzdanicu popratili su biračii trokratnim usklikom: Živio Laginja! Zatim predložii predsjednik, da bi se g. zastupnik sauzeo za vjerskonarodnu školu, što bijaše takodjer prihvađeno.

Nakon toga ređe g. zastupnik Laginja k poslednjem predlogu, da mu je veoma drago, što bijaše stavljon taj predlog. Osobitoga tumača tomu predlogu ne treba. Kao sin katoličke orkve bio bi prvi sa to, da se škola povrati vjeri i narodu. Ali on dvoji, da bi se odvadio bilo koji konzervativni zastupnik to od vlade zahvajati. Slaže se podpunoma s onim, što je kazao g. predsjednik u tom poslu, jer upravo škola imade širiti i učvrstitii vjeru. Zali, što nije do sada imao prigode izjaviti se u tom smislu u carevinskome viedu. Naša dužnost je gojiti vjeru

PODLISTAK.

Moj put u Rim.

(Nastavak). IX.

Gdje je rieđ o bojah, sliepoci bi moralni mučati, a isto tako i gluhi, kad je govor o muzici. Pa ipak je ošćenit, da bi bilo prilidno zanimivo slušati sliepca, gdje o bojah razpravlja, a tako i gluha o muzici. Bilo bi to po mojem mianju sanjivo, da se barem đovjek nasimje ovim gromzom nesmielom, u koje bi bez dvojbe upali ti jadnici o tome razpravljajuć. Na takvo zabavno predavanje ja se još u životu ne namjerih. Čitaoci „Naše Sloga“ se sretniji, jer ako je ne imadešće do sada, ovo im u ovom poglavju prigode, da se naslušaju takva neobitna predavanja. Vrlo bih žćlio, kad ono nobi bilo onako zanimivo, kako si ja unišljam.
Bila je upravo duhovska nedjelja, kad je naše hodočastje imalo biti riešeno od evake stego, da pak usmogno svatko pođi kamo hoće, čće da se žćli vratiti kuđi, bilo da žćli pohoditi još koji grad ili svetište u Italiji. Veđer prije najvai naš volja, da čemo sutradati, dakle uprav na Duhovce, imati u orkvi „all Anims“ pjevanju svotu misu, a popodne vadedaju se blagoslovom i pjesmom zahvalnicom, da zahvalimo Bogu, što je dao, te ja naše hodočastje tako loppo i u redu bilo, da bolje nismo mogli ni željeti. Spomenu nam, da čemo tako imati prigodu, da đujemo voličanstveno orkveno pjevanje, i to uprav „all Anims“, gdje se valjda pjeva bolje nego igđe u Rimu. Ja

s očju. Činilo mi se, kao da vidim, gdje se nebo lomí nad griesnim svetlom, a biedi ni ljudi pokojani, da mole oprost.
U obće svo pjevanje je usvišeno i angjeosko, a ne ima ni traga onome zavijanju, kojemu smo se mi već privikli. Ta zavijanja mi suzemo „fioratti“, ali bi ih u Rimu brže nazvali „spino“, i pravo bi imali.
Čuo sam u svoje vrijeme i nekoliko misa, pjevanih uz orkestar, ali je ošćenit, da bih pogriđo svatost orkvenoga pjevanja, kad bih stao prispođabljai jedno s drugim. Jedno je pjevanje orkveno i zove se sveto, a drugo je pjevanje svetočno — pak za me svetočnika već je u tom dovoljna razlika.
I na vedernji i na blagoslovu bijaše ista strogot, isto dostojanstvo.
Završismo naše hodočastje pjesmom zahvalnicom, pjevanom iz puno duše, kako već ona sama po nobi nosi.
Ako bih još kada do Rima usmogao, prva bi mi skrć bila, da se popitam, gdje će se onih dana završiti koji blagden sa arrego orkvena pjevanjom — a to prepričam i tebi ističje, ako u Rim pođješ. Jamđim ti, nećeš se kajati.

Još ostadoh sa tim u Rimu pet dana, u mienelom ali preugodnom družtanovu. Sa nama bio uvijek Otac Stjepan Ivanđić. Dne 28. maja utanačismo ođputovati. I uo sudnosmo, da je toga dana u Rimu blagden zapovjedani na đed sv. Felipa Neri. Zar da iz Rima ođđđite, a da ne pohodite orkve sv. Felipa? Tako se đudio naš postovani mentor. Podjismo poslje podue na vedernju u tu orkvu i u isto vrijeme po-

kionismo se tielu velikoga apoštola rimskoga iz 18. vieka. Orkva bijaše dubkmo puna, jer se svatko nadao, da će se pjevati „Laudate“ od maestra Cappocci. I zblijla pjevanjem je ravno sam starac, a oko njega sve sami pjevači prvoga reda.
Eto zvršili su pjevati tređi psalam, i svatko glada neustrpljivo, hoće li u istinu sada dođi na red onaj glasovii: „Laudate“. — Si, si, hoće, hoće, veselo šćpeće jedan drugomu. Eno, ono, djeca se kupo oko starca.
Tišina kao u grobu.
Starac naše već svojim štapićom, a uz njega sin i desotak djeđoće. Sin, tenor, zapođe sam i zapjeva prvi redak: Laudate pueri Dominum, laudate nomen Domini (hvalite djeđioće Gospodina, hvalite ime Gospodino). Zatim prihvaće sama djeca, kao da se odazvili njegovu posivu, te sapjevaju loppo, divno: Si nomen Domini benedictum, ex hoc nunc et usque in saeculum (budii ime Gospodnje blagoslovljeno, od sada i čak do vieka). Tek oni preatano, opet ih posivlja isti glas: Laudate pueri Dominum, laudate nomen Domini, a djeca napreduju: A solis ortu usque ad occasum: laudabile nomen Domini (od istoka sunca, čak do zapada: hvaljeno ime Gospodnje) i tako redom. — Kad pjevaju djeca onaj redak: Qui sicut Dominus Deus noster...? Ispenada zamuknu, kao sapanjeni pred božjim voličanstvom, a tada ih opet sokoli i potičje tenor: Laudate, laudate pueri Dominum, a oni osokoljeni napreduju svo do konce. To je prekrasno i voličanstveno! Samo onaj zaključak:

u školah, koje bi moralo biti ustrojeno tako, da odgovaraju praktičnim potrebama. Tomu nisu dakako krivi učitelji, već naukovno osnove, po kojih ne može škola rješiti svoju zadaću. Škole bi morale biti ustrojene po svemu u gradu, nego li na selu. Poduka morala bi se obzirati na praktične potrebe domaćeg narajata. (Tako je!) Nada se, da će nadolći vrijeme, kad budemo imali seoske i gradsko pučke škole. (Dobro! Bog daj!)

Gosp. predsjednik upućuje g. zastupnika na potpisivanje našeg krana. Vlada bi se najmo pri tom izala složiti sa občinama, a ne kao što je radila do sada. U Gorickoj se vlada dogovori sa občinama, dodim se kod nas obično na papiru dijele parcelo, koje se imade potumiti. Često može doći u nepravilnu na prostoj postupanjem šumskih činovnika i najvažnijih činovnika. Pošumiti bi se moralo kroz razumno i po stalnoj osnovi sporazumno sa občinama.

Zastupnik Laginja je reče na to, da se toga pitanja u izvješću nije doduše dotaknuto, nu da su razpravljali u carevinskom vijeću taj predmet u sjednici 9. marča 1892. On je sa drugovi izručio vladi resoluciju, u kojoj se traži blažo postupanje sa siromašnim pučanstvom. Nada se, da će vlada više paziti od sada na slušaivo, koje je spomenuo g. predsjednik. Što se tiče prevelike strogoći u isvajanju šumakoga zakona, to su tomu zlu krivi pojedini činovnici, koji ne razumiju svoga položaja. (Tako je!)

(Konac sliedi.)

Pomoć trgovačkoj mornarici

Napokon se maknula i austrijska vlada da pruži ruku našoj mornarici, koja se je upravo utapjala.

Ministar trgovine je predložio dne 21 okt. zakonu osnovu, koja postavlja načelo o državnih pridođatca, koji postavljani na razne stupnjeve, dati će državi temelj celomuz poduzetom. Dobitici od državnih dodataka služe kao pridođatci za promet i putovanja. Parobrod i jedrenjačo, što su upisane u austrijskom popisu brodova za duga putovanja, ili za velika obalna putovanja, primaju dodatke za promet, ako su barem za tri trećine svojina austrijskih danika, i ako od porinuća nije prošlo više od 15 godina, te ako je osigurana valjanost broda. Dodatak za promet izplaćivan od 15. te godine od porinuća u prvih 6 godina iznosi ti za svaku toneladu čista prostora 5 fur. za parobrod od željeza i ocali; f. 4.50 za jedrenjačo od željeza i ocali; f. 3 fur. za jedrenjačo drvene ili mješovite gradje. Ovi 6 iznosi početkom druge godine bit unmanjeni svake godine sa njihov petpostotni dio. Prometni dodatak, za brodove železne ili ocalne, koji će biti sagrađeni na domaćem ekveru poslie 1. log janara godine 1894, biti će povisen za 10 po sto, a ako su barem sa polovicu sagrađeni iz domaćih tvorina, za 55 po sto;

matrem filiorum i aetantem, je takav, to ti se čini, da gledaš dobru majku, gdje od radosti grli svoju djecu. — Kako jurve rekoh, i sada optužom, ja nisam nikakav muzik, ni pjevač, ali vjerujte mi, kad pomislim, da se je samo vala hotio, da otidjem iz Rima, a da toga prekrasnoga pjevanja no čujem, gotovo mi bude nekako teško na srou.

Mnogo postovanomu otu Stjepanu Ivaniću, koji nas je na to upozorio, ja sam iz svega srđca zahvalan, jer mi je on pružio zgodu, da useitim svoje srce tim neprocijenjam remek-djelom, kojeg ja možda nikad više neću čuti, ali uspomena na ovaj kratki užitak ostati će neizbrisiva u mojoj duši.

Promišljajući na sve ovo, ne mogu nego zaležiti sreću i dobar uspjeh i onim vrlim svećenikom, koji nastoje, da oplemene crkveno pjevanje, i da ga uzdignu na ovih naših stranah na onu visinu, na kojoj mu se pristoji da bude.

Napried vrli svećenici, koji za to imate sposobnosti! Oplemenite naše srce i naše osjeđaje nebeskim svukovi, pak će to oplemenjeno srce ljepše osjeđati svu kraću nebeskih krićanskih istina, jer liepo je ono rekao naš moderní klasik stari France: niema stvar za strah ne sna, a dobar junak i majke se boji.

Čovjek, komu je srđce otvrdnulo za svako plamenito osjeđanje, nije više čovjek, nego pogibeljna, ali vrlo pogibeljna stvar. Ne trđas bestia anima, confidentes tibi: Neđaj Gospodine, da živine raspaja duše, koje tebe ispoviedaju! (Pa. 78, 19).

(Dalje sliedi.)

za brodove, koji dobiju pravo na dodatak nakon prve godine poslie porinuća, biti će računani dodatku odbići onu svotu, koja odpada kod uvajdanja goriećenog postotka. Rivi brodovi ubilježeni okolo prvog julja godine 1898 u popisu brodova sa daljaka i velika obalna putovanja, od porinuća kojih je prošlo više od 15 godina, primaju počamli od 1. log janara 1894 sa pet godina dodatok amortizacije od godišnje forinte sa toneladu čista prostora. Osim toga primaju goriećeni brodovi putni dodatak za putovanja izvan granico obalne vožnje iz i prema austrijskim lukama, ako putovanje nije poduzeto na jednoj liniji redovitoj, podpomaganoj od državne vlasti. Putni dodatok iznosi na svako 100 morskih milja sa toneladu čista prostora 5 novčića. Švaj dodatak ima svrhu, da promet sa domovinom bude sveden k naravnom njegovom posredovatelju, k narodnoj zastavi. Ako brod stoji za 6 mjeseci neprokatno nepotrobljen (disarmo) ili bez posla, gubi sa dotičnu vrieme pravo na prometni dodatak, i na dodatku za amortizaciju. Svi trgovački brodovi od 1. log janara 1894 biti će oproštani od obrtnog i dohodnog poreza. To vriedit i za brodove sagrađjene za vrijeme valjanosti ovog zakona, ali ne za one brodove, koji spadaju državu podpomagau od države. Brodovi, koji su sagrađjeni u tudjini, a primaju prometni dodatak, ako prije nego iztuku 3 godine od primanja dodatka, predju k inostranoj zastavi, moraju povratiti cio iznos do tada primljen; a brodovi, koji su bili sagrađjeni na domaćem ekveru, moraju povratiti prometni dodatak, ako su bili prodani već druge godine, pošto su dodatku primili. Brodovlastnici, koji primaju jednu od goriećenih pripomoći (uzim oprosta od poreza), obvezani su, da u slučaju rata stavu državi na raspoloženje brodove uz nagradu. Istodobno po sebi je stavljn izvan kreposti zakon od godine 1890 odnoeno na oproštenje od poreza trgovačkih brodova. Novi zakon stupa u krepast 1. im janarom 1894 i vriedit za 10 godina.

Pogled po svietu.

U Trstu, dne 16. novembra 1893.

Austro-Ugarska. Napokon se je ustrojilo novo ministarstvo pod predsjedničtvom kneza Windischgrätza. Dne 12. t. m. prisegli su novi ministri Njeg. Veličanstvu. Dne 23. t. m. predstaviti će se novo ministarstvo carevinskomu vijeću, te će toga dana nastaviti državni sabor svoje djelovanje. Od starih ministara ostaju u službi bivši ministar trgovine markiz Bacquechem kao ministar unutarnjih posala, ministar Schönborn, te ministar poljodjelstva graf Falkenhayn i ministar dobnarstva graf Welsersheimb. Od novih ministara spominjemo kao glavnoga, vojdu lievice Plenera, koji je preuzeo ministarstvo financije, zatim ministra Wurmbranda kao ministra trgovine, vitez Madeyski-a kao ministra bogostvoja i nastave i vitez Javorski-a, ministra za Galiciju. U novom ministarstvu nositi će zastavu dva člana njemačke lievice t. j. Plener i Wurmbrand. Osobito prvi kao vedja liberalaca imati će glavnu rieč u novom ministarstvu. Slaveni, dakle većina austrijskih državljana neimaju nijednoga svoga odlučnoga zastupnika u novom ministarstvu. Dva Poljaka t. j. Madeyski i Javorski zastupati će poljske interese a na ostale Slavene neće se obzirati, kao što nisu ni do sada kano zastupnici činili. Osobito vitez Madeyski izmuet je kao liberalac i veći prijatelj Niemaca nego li Slavona. Značiželjni smo sada što će učiniti hrvatski i slovenski članovi Eohenwartova kluba, koji neimaju nikoga svoga u novom ministarstvu. Mi bismo rekli, da ih je g. graf zapeļjao na vrlo tanak led, koji će se pod njimi prolomiti, ako se već jednom neosvjesti.

Srbija. Prekjučer sastala se u Biogradu narodna skupština. Govori se, da će ministar predsjednik Dokić dati ostavku radi narušena zdravlja. Njegov zamjenik imao bi postati general Gruić.

Italija. Dne 23. t. mj. otvara se talijanski parlament. Proti ministarstvu pojavljuje se u svih stranah kraljevine nezadovoljstvo radi financijskih neprihika. Vlada će imati, da održi u parlamentu žestoku borbu od strane silne opozicije, koja nije zadovoljna sa nutranjom ni vanjskom politikom sadašnjeg ministarstva.

Španjolsku započela je napokon odlučno postupati u Africi protiv susjednim buntovnikom, podanikom sultana Marokanskoga. Zapovjednik španjolskih četa bombardira sela i mjesta onih poludiviljih plemenana.

Grčka imade takodjer novo ministarstvo, komu je na čelu ministar predsjednik Trikupis.

Kad će tiha...

Kad će tiha doći smrt,
Te mi sklopiti zjene,
Neka tad pod prosti hum
Zakopaju mene.

Na grob nek mi postavu
Mali spomon-kamen,
A na njemu izkloču
Ovaj zadnji znamen:

„Taj ne bježe veleum,
Što taj spava tio,
Al jo Hrvat čelidni
Sve do groba bio!“

Po smrti ne na nadam,
Braćo, boljoj plađi,
Nit spomena dčičnjeg
No znadem si nađi!

R. Katalinić-Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. S kuda su, Juro, vrbenski šarenjaci dobili pitezi za obćinske izbori?
Jur. Ja mislim, da s' Kalifornije.
Fr. A je, da no, zađ bi bile tekle šterline, a tekle su samo križovači, kolunati i nikakove stare zlatne munide. Ja dim, da je to s' Najnovije Kalifornije.
Jur. Dragi ti, va kom pajizu je ta Najnovija Kalifornija?
Fr. Ala si nim, kada toga još neznas. To ti je vajo spod Velobida. Tamo, da je hodil i vrbenski Papa dat svoj blagoslov.
Jur. Ah, sadaj razumim, zađ su se neki njega držali i zađ jo on toliko lepatu za izbiri. Oni su valjda htili, da i vrbenski komun zeme ki del va toj Kaliforniji.
Fr. Fališ, Juro, zađ, budj moj nami rodono, niki govoro, da su se takozvani Velobidani dobavili samo sraba, pak bi ga se htiti valjda osloboditi.
Jur. Dobro njim stoji, ma nisu ni Vrbenski tako benasti, da bi njim za to posudili komunsku kasu.
Jur. Si čuja Franc kako velike doro su donesli iz Poroča u Labince i Kastelir? Kip komu? zašto?
Jur. Vero Kamelio i Tomašo su je posali onim dvim šarenjakom, jer su lovili diou za „Login u“ akolu.
Fr. A bome! i oni rabe bokun, kako i brok makarua.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Zadri. Blagajniku družbo pripisali su sadašnje: Gosp. dr. VI. Črnadak, odrijet, u Sieku kano treći obrok utam. svote 10 fur. — Gosp. Rikard Katalinić Jeretov iz Zadra for. 102-02, a upla-

tišo sliedoda gospoda: Juraj Biankini iz Zadra 5 fur. kao treći obrok utom. svote, R. Katalinić Jeretov iz Zadra svoj priuos od 1 fur. za mjesec listopad t. g. Darovaše: Hrvatski oračnik i for., B. Vukić 1 for., B. Radaković 50 nvd., dr. M. Klaić 10 fur., Stjepan Buzuljić 1 for., Hrvatska gospođja 10 fur., F. V. 1 fur., Petar Karabajić 5 fur. svi iz Zadra, Jedna Zadranka 1 for., Kuljić J. i Farolij N. iz Vira for. 0-81, Katarina Saria iz Kalna 5 fur., Sengogović Martin iz Trstona 10 fur., S. N. Štambuk iz Belea for. 5-50, A. Buljan iz Sinja 5 fur., I. Bakota i Grčković iz Raba for. 2-44, Jakov Dulčić iz Spljeta for. 5-27, I. Pasković Čikara, dr. Z. Zlatariović i Beru Desopot iz Spljeta darovaše svaki po 1 for., a Mate Žirković, Ante Bumber, Franjo Klonuz, Mate Zorić Antin, Bilionč O. Ante, Juraj Zarkov, Ivan Delefošek, Dinko Sirovica, Antun Kollenz, Petar Opara, Benjamin Perić, Anto Bušanko, Mate Buranović. Balić Marijan, Josip Stipančić, Pasko Soda, Franjo Hrvat, Anto Jajao, M. Lukšić Slavić, Ivan Rude, Ante O. Krišitić, Ciril M. Rosić i Stjepan Krišitić, takodjer svi iz Spljeta, darovaše svaki po 50 nvd. — Dr. Ante Trumbić, dr. Mihajlović i Vinko Katalinić iz Spljeta pripolaše 808 for. 92 nvd., koja svota je pretakla od milodara, primljenih za vienac cjelokupne hrvatske mladeži, položen na spomonik Gunduliću. Ovaj iznos priprio jo uz sliedoda krasno pismo:

Voleudni gospođino!

Sredatvom dra. A. Trumbića, splitskog povjornika družbo sv. Cirila i Metoda dostavljamo vam kao druženom blagajniku for. 608-92 (šeststo osam i 92 nvd.), koji nam je iznos pretakao od milodara, primljenih za vienac cjelokupne hrvatske mladeži, položen Gunduliću na spomonik.

Družba jo krasna i plamenita patrićiona zemljana, koja mora da napuni najvediim oduševljenjem svakoga pravoga hrvatskoga otaćbenika. Družbi jo svota i uzvišena svrha, da mila i ljubljenu Istru spasi od tudjinske navalu, da ju ovisnati i povrati hrvatskoj majci, na čijih će se grudi ogrjajati i ovisnati i okripiti; družba jo nasip, koji brani tu hrvatsku zemlju od valova talijanske poplave.

Poradi toga nismo znali, kako da bolje upotrebimo spomonuti pretičak, nismo znali, kako da bolje pogodimo otaćbeničke namjore svih prinosnika za vienac, nego da taj pretičak namienimo družbi sv. Cirila i Metoda. Ovine namjeravamo takodjer potaknuti sve plemenite otaćbenike diljem vasociog Hrvata, noka družbu pomognu što bolje moguće kao najplemenitiji podhrvat hrvatskog re ljubljiva.

Pomagajmo družbi! Živila Hrvatska!

S odličnim poćitanjem

Spljet, dne 24. listopada 1893.

Vinko Katalinić v. r., Dr. Mihajlović v. r.
Dr. Ante Trumbić v. r.

Gđja Adela Vrbanić iz Karlovača šlje for. 14-95. Uplatilo gg.: viednik Grčković za mjesec listopad for. 2, Polanzor Vojko for. 1 kano drugi forint od godišnje odvaze od for. 3, Bernhard Riehtmann for. 1 god. čl., Edv. Polanzor for. 1 kano god. čl., kap. Lovndauić for. 5, gosp. urednik „Svjeta“ Dušan Lopačić for. 1 na račun svote od for. 6, obseđano kao god. čl., veselo družvo za gostioni Šteblera u Karlovcu nabralo for. 2-95, u veselom društvu sabrao gosp. Polanzor for. — Gosp. Marijanović Vinko iz Pazina poslao for. 17 na račun upisanih for. 27 kano redovito članarine i for. 8-50 kano izvanredni darovi; uplatilo sliedoda gospoda: Bortoša Antun god. čl. 5 for., Drndić Liberat, Ivić Anton, Kalac Šimo, Mogorović Ivan, Opačić Ivan, Stoković Ivan, Grgurina Vula, Josip Mošar, Mohorović Ivan, Zabrožan Silvan i Burčić Jakov svaki po 1 for.; Marijanović Antonija i Marijanović Vinko svaki po 6 for. god. čl.; darovaše gg.: Foroudić iz Starog Pazina 1 for., Zorić Anton iz Gologorice 1 for. i Ujčić Josip iz Pazina 1 for.; Načinović Štipe i Lovrić Anton po 50 nvd. — „Silovu“ skupio u veselom društvu kod Jakova u Pazinu 2 for. — Čedić iz Lindara poslao 50 nvd. — „Silovu“ skupio u društvu trih Novočana 50 nvd. — „Silovu“ skupio u veselom društvu u Pazinu for. 1-50; uplatilo gg.: Buretić Jakov iz Boljuna 50 nvd., a Mogorović Ivan iz Grdosaia, Jugovac Maćin iz Lindara, Ivić Anton iz Gologorice i dr. Velana ukupno 1 for. — Gosp. Pavličić P. u Beđu poslao for. 5-10, koji skupioše Hrvati i Slovenci III. kotara u Beču u veselom društvu. — Gosp. Josip Fiamin iz Opatice poslao 2 for., uplaćeni od N. N. — Gosp. Ante Dukić, učitelj u Kastru šlje for. 19-20, što su ih skupili među sobom obćinski nastupnici u Kastru, a prvih toga nadodae gosp. obć. sarjatak

Franklin iz... Fran Ferlan iz Garič 5 for. — G. Skondor Fabbković iz Zagreba poslao 1 for. za mesec novembar. — Slavna uprava 'Narodnih Novina' u Zagrebu priposlala je 26 for. — darovao gg: V. Dolac iz Zagreba 2 for., društvaivo Hrvatst u Rumi 10 for., Kereternik P. iz Bakra 10 for., sabranih prijedlogom pira g. Fr. Mikulčića na Krasici, te nekolikoha bioklištah u Zagrebu 3 for. — Gosp. dekan Anto Rogoš u Hrušćici poslao for. 15-49; uplatilo gg: Susek Milko, kapelan u Vatoviju, Požar Anton, kapelan u Pregarju, Počivalnik Ig., kapelan u Brosvioici, Benedik Ivan, župnik u Brezovici, Stemberger Ante, župe-upr., Munah, Slavoj Jenko, nar. zastup. u Podgradu, Zajdala Antoa, kapelan u Staradi, dr. Josip Sabesta iz Podgrada, Bunc Karlo, cr. kancelista u Podgradu, Primož Matc., cr. kn. sudbeni pristav u Podgradu, Dolžan Juraj, župnik iz Vodica, Vinko Mandić iz Vodica, Schiffer Ivan, kapelan u Hrušćici, Rogoš Anta, dekan u Hrušćici svaki po 1 for.; u veseloj družbi sabrano 49 nov. — Veleč. Ante pop Nedvéd, župe-upravitelj u Stermi poslao for. 18-40, koje uplatilo kao član. za god. 1893. gg: Ante Nedvéd, župe-upr. u Stermi 5 for., Anton Perciko, kmet iz Hubertuna 1 for., K. I. S. iz Stermi 1 for., Josip Knava, okopazit u Topolovcu 1 for., X. Y. Z. iz Završja 1 for., I. I. iz Završja 1 for., Jure Stokovao, kmet iz Stermi 1 for.; Anton Perciko, kmet darovao 80 nov., K. I. S. darovao 50 nov., Josip Knava iz Topolovca darovao for. 1-50. — Švab Grga, kapelan u Slunju šilje for. 7-10, sakupljenih prigodom razstanka dvojice prijatelja. — Vinko Orliandini, župnik u Rakotolah uplatilo nov. sveta od 100 for. — Dabovič Kaj. cand. med. u Insbruku poslao 6 for., sakupljenih modju slavanskimi djaci u Insbruku za veselim stolom.

Nu kruc tajnika dra. M. Laginja prijepili su i u 'Istarsku posujilnicu u Puli' uloženi sljedeći dahnji prinosi: G. Sidon trgovac u Beču (L. Pleishmarkt 12) darovao 10 for. — Ivan Flegu Antonov u Štrpedu sabrao for. 1-50. — Kod č. gosp. Josipa Velikanje u Juršićih dne 4. oktobra 1893. na proslavu kraljeva imendana sabrano 15 for. — G. Milko Poduje, stud. med. iz Visa poslao je for. 2-50. a darovao po jednu krunu gg: R. Bradanović, M. Poduje, A. Takoni, A. Marinković i Spasije Nikić. — G. prof. Ivan Rabar sakupio u Osiaku prigodom odlaska jednog druga 10 for. — Gosp. I. K. Istranin poslao 10 for. kao prvi utemeljitelj obrok od 100 for. — Gosp. Nikola Zavidović iz Kastva, trgovac na Rieci poslao 6 for., a darovali su po 1 for. gg: Martin Duš, kr. povjerenik, Adam Balenović, kr. sudbeni pristav, Josip Balenović, kr. kancelista, svi u Bakru, Anto Balenović, obrtnik u Dragi, Zeman Koric, trgovac u Niko Zavidović, oha na Rieci. — Č. g. Fr. Haček, svecenik u Radicah darovao 1 for. — Dr. K. Janežić sabrao u predvečerje imendana dra. M. Laginja 3 for. — G. Jakov Kirac sakupio u Modululu for. 9-80, a darovali su: č. gosp. Andrija Bylica for. 5, Jakov Kirac član 1 for., dara 1 for., Antun Vojnić u Lišnjaju dar 1 for., Josip Lorencin Petrov dar 30 nov., članarino 1 for., Anto Rakič Martinov 60 nov. — Č. gosp. Fran Gorec, župnik u Baderni sakupio je 16 for. na dan sv. Terezija, a darovali su: Terezija Marzari 1 for., Terezija Gorec 1 for., Lacko Križ 2 for., Božo Marzari 1 for., D. J. Ptašinasi for. 2-50, Marko Zudi Fudel 5 for., Štipe Pastorić 1 for., Martin Milovanović 1 for., Antun Rahovac 1 for., Fran Gorec for. 1-50. — Od ostatka jednog računa u Frana Domjanica u Puli, darovano je 31 nov. — Č. g. Vioke pop Petravić u Starigradu sakupio je for. 2-20. — Č. g. Antun Šćulac, župnik sakupio je na dan zaštitnika crkvo sv. Mihovila u Novakih pazinških 12 for. — Od preostatka jednog računa u Frana Domjanica u Puli darovano je 80 nov.

Gosp. B. B. sakupio u krdmi g. Crčetića u Pazinu prošloga mjeseca 2 kruna, koje primio 18. t. mj. — Gosp. Franjo Simčić, obč. tajnik u Buzetu, sakupio je u nedjelju dne 12. novembra u Štrpadu, u koju štrpedskih rodoljuba, prigodom nazdravice domovini i vrlomu našemu otadžbeniku-načelniku občine buzetske g. Franu Flago for. 1-80.

Uprava 'Nar. Lista' primila je od gosp. Jarja Crljenko iz Paga 5 for., koje je on sakupio od sljedećih primosnika: Crljenko Juraj, Markovina Ivan, Josip pl. Mirković, Smojver Ivan i Budak Franjo svaki po 1 for.

Upravi 'Obzora' priprejali su sljedeći prinosi: Veleč. g. Napoleon Smokal, kapelan u Novom Slankamenu sakupio je u malom društvu u Indjiji pri zdravici domovini for. 2-20. Prigodna posveta kuću zagrebačkog gradjanina g. Stauka Rubina

sakupljeno je for. 2-03. — Gosp. Mijo Nikšić sakupio je u veselom društvu u gostionici Šimo Šarića prigodom zdravice Strosmajeru i Starčeviću 6 for. i na predlog g. N. I. grč. ist. vjoro, a darovao gg: N. L. M. P., Fr. S., Antun Benović, Antun Bauer, Ferd Novaković svaki po 1 krunu; Franjo Franke 40 nov., Mato Šimšić ml., Stjepan Andrić i Mijo Nikšić svaki po 20 nov., Franjo Sekulić, Gašo Pokopčić, Josip Rosenšpitz, Mito Barišić i C. Burton, svaki po 10 nov. Osim te prigode sakupljeno je u vednu svrhu od T. Bošnjaka, Fr. Nikšića, Tomo Berkovića 8 kruna, F. Hrušćica 80 nov. i O. E. S. 10 nov., ukupno dakle 6 for. 40 nov. — G. Samuel Švarc iz Bosiljeva poslao je 5 for., sakupljenih prigodom kućne svečanosti. — Iz Mitrovice poslao je Gjuro Mihelić for. 2-50, što ih je sabrao u 'staroj pivari' kod zdravice Strosmajeru i Starčeviću. — Gosp. Matija Požežanac, gostioničar darovao je 5 kruna.

† Milo Buršić. Doznajemo iz 'Diritto Croato' u zadnji hip, da je u Juršićih prominuo tamonihi velvriedni učitelj g. Milo Buršić, komu bijaše toki 29 godina. Očekujući od tamo pobližih vijesti o toj renaudnoj smrti mladoga pregaoa na polju naše pučke provište kličomo mu iskreno: Pođivao u miru oštiti Milo!

Novi austrlijski ministri. Na drugom mjestu govorimo o promjeni austrijske vlade obširnije, a ovdje navodjamo nekoje podatke o pojedinih osobah novoga ministarstva. Ministar-predsjednik knoz Windischgrätz, član gospodstva kuće, poznat od sadnjega zajedanja delegacija, kadno je delegatu Klačiću i nekoiim Mladščohom oduzeo riel, rodio se god. 1851. Učio je u Pragu pravo, te govorio, da je vrstan pravnik. Njega smatraju za njemačkoga konservativa, ali prijateljom Slavena nije se nikada pokazao. Govori se, da je oduđen protivnik Mladščohu.

Ministar financija Ernst pl. Pionor rodio se 1841. U carevinsko viedo izabrala ga trgovačka komora u Chebu u Češkoj. Poslije smrti poznatoga vodjo njemačke lievice — Herba, preuzeo je on ravnanje njemačkih liberalaca. Izvrstan je govornik i odlučan protivnik Slavena.

Graf Guadaker Wurmbbrand rodio se god. 1838. u Stajurskoj. Član je njemačke lievice, a na glas je došao u carevinskom viedu sa svojim predlogom, da se proglaši njemački jezik državnim jezikom. Or ča bez dvojbe kao ministar nestojati, da se njegov predlog u život uvede bar u njegovom djelokrugu.

Apolinar vitez Javoraki rodio se god. 1825. Po narodnosti i jeziku Poljak. Učio je u Lavovu, a u carevinskom viedu sjedi od god. 1870. Bijaše prvakom poljskoga kluba.

Stanišlav vitez Madoyski rodio se god. 1841. u Galiciji. Učio je pravo te služio neko vrijeme u državnoj službi, a kasnije postao profesor na sveučilištu u Krakovu, gdje bijaše zadnje doba rektorom. Poznati je kao osobiti prijatelj Niemaac, radi čega imao protivnika i u poljskom klubu, u kojemu bijaše podpredsjednikom. Od bivših ministra ostali su u novom ministarstvu sljedeći ministri: markiz Baquashov, graf Wolsersheimb, graf Schönborna i graf Falkenhayn.

U novi odbor hrvat akadem. društva 'Zvonimir' u Beču bjjahu izabrana sljedeća gg. članovi. Predsjednikom: cand. med. Rudolf Milošević. Podpredsjednik: stud. jur. Anto Sablić. I. Tajnik: cand. pharm. Grgo Bogić. II. Tajnik: stud. tochn. Ferdo Šega. Blagajnik: stud. med. Stjepan Staneković. Knjižničar: stud. phil. Bogdan Petrović. Novinar: stud. med. Brankov Ernest. Revizori: cand. med. Miroslav pl. Čačković. stud. phil. Stjepan Škeruli, stud. mod. Josip Hrbar.

'Slavjanska štaltnica' u Trstu priredjuje u subotu dne 18. t. m. u vlastitih prostorijah zabavnu vedu sa sljedećim programom: 1. A Dvočaj: 'Gdje je stanač moji?' overtura za glasov. — 2. Četiri ruke. 2. F. S. Vilhar: 'Slovo.' i Hrvatski muški zbor. 3. A. Nedvéd: 'Dario' — 4. Samopjov za hariton i pratnjom glasovira, pjesva 8. Bartelj. 4. F. Liszt: Ugarska repodija', glasovir na četiri ruke. 6. F. S. Vilhar: 'Slovo' pjesva muški zbor na samopjovom (g. dr. Gregorin) i glasovir. 6. I. Pauker: 'Nas gosp. sudac', šaljivi prizor sa pratnjom glasovira. Zborom ravnati će g. S. Baertelj i igrati će na glasovir gg. Vrbka i Mačković ml. Modju 6. i 6. točkom dalji odmor; poslije slobodna zabava. Početak točno u 8 1/2. Gosći dobro došli!

Porački biskup u Rimu. Ovdjećemu jednomu židovskom listiću piše njegov židovski dopinik iz Gorice, da bijaše tamo na prolasku za Rim prosj. gr. Dr. F. Flapp biskup poročko-puljski u pratnji nekoliko žena. Putovanje ovo dovodjaju nekoji

u savez sa imonovanjem budućeg krdkog biskupa. Javna je tajna, da su biskup Flapp toplo zauzimalje za biskupa 'in partibus' proev. g. Petrisa, Crosanina, koji su je zahvalio na biskupskoj stolici u Albaniji. Za njega zauzimalje su i drugi talijauski prvaci Istre, te bijaše dapače jedan izmedju njih ovolja čak u Italiji, da proporuži rođenoga gospodina. Ovakmo, da vidimo hoćeli uspjati talijanska gospoda sa svojim kandidatom.

'Bratovščina hrv. ljudi u Istri. Monjae Franjo sakupio u Zamutu od slidoćih: Monjae Franjo 2 kruna, Lonac Ivan, Blešić Andre, Gorbac Mato i Lonac Anton svaki po 1 krunu. — Na Miholju u Verpiacu prigodom nazdravice sakupilo se 6 for. — Godišnji prinosi doposlati: Šeitar Andr. Klana, Puharić V. Lipa, Ciković Ivan Rubiš i Stefan Josip Kastav svaki po 1 for. — Ferlan Josip Broki, Jurdana Josip Klara i Opaslič Ant. Kastav svaki po 60 nov. — Jurdana Fel. Kastav i Stjepin Bened. Draguš po 30 nov. — Ivandić Ivan Mošćenice 30 nov.

Povjerenik Milovidić Pavao u Dubašnici sakupio i doposlati: Kraljič Blaž, Kraljič Anton i Filičić Zakarija svaki 1 for. u glavnu, a 50 nov. u trošivo.

Povjerenik Mrakovčić Josip u Baški sakupio prinose za godinu 1894 od slidoćih: Žio pop Anton 2 for., Sorčić Dinko, Kos Niko, Mihalić Mito, Matojić Niko, Milazzi Anton, Kos Ivan, Kufanić Božo, Magašić Niko, Šimov, Maradić Niko, Čubranić Juraj, Stasić Petar, Magašić Niko učitelj, Oršić pop Mato i Dorčić Franjo svaki po 1 for. — Magašić Niko trg. i Jurinović Mate po 50 nov.

Obščinski izbori u Vrbanju obavljeni sa dne 8. tek. nj., ter su u svih trih tiekih izabrani kao zastupnici osnbo odnne hrvatskeji mieli. Stara šarenjačko svevta, obzirajuć se na neke razmirice, koje su se bile pojavile modju privržeonici hrv. stranke, bila se odvražila postaviti svoje predložeonice u III. izbornom tiealu, ali je smogla jedva 25 glasova, te se je stratomno povukla od izbornog borbe, čekajuć pak nođu tuicu, da se osveti po kojem hrv. izborniku bacanjem kamenja u prozoro. Proporučamo te nočne plice mjestom redaretvu, a sada izričomo nauu, da se obič. zastupstvo izabratu takav odbor, koji će poput dosadanjoz znati i htjeti unaprodjivat probitke drevnag usm Vrbanika.

Iz Pazinščine pišu nam 12. t. m. Vio je rodilo i u našoj občini kao riedko kada. Imado ga na prodaju više hiljada hektolitara, a u samoj Kašćorji primjerio, višostina hekt. Vio je vrlo dobro jer su svi protu ponoropni škropili, te se je gradjeo lijepo dozriolo. Proporučujuć našim trgovcema, da posjete i ovu občinu, upozorujomo ih, da se šurjaju talijansko-sarenjajških moštetara ili samsala, koji nasamaere obično trgovca i kmetu. Svuda će našti naši krčmari ili trgovci sa vinom koju našu osobu, koja do im biti na ruku, a po soških, župah ih kapolanijah odzvatiti ča se rado svakom pozivu i naše rodoljubno sveštenstvo, tu najbolje i najtočnije svakoga obavijestiti o kuliočići i kakvošću vina.

Iz malog Lošinja pišu nam dne 11. novembra: Zau mi je što niste pribolići opravdanja g. 'Anciana' na Susku, jer sjegurao ujevoga izvaju morala je biti dostojna one postato drugu veloš. kurata. Kakogod sam ovolja uslućkao i naućio, da se lažu noidje u sruat, isto tako bili i g. 'Anciana' dokazao, da spoznado kako svi ljudji nisu čueli. Molim vas, vedoućim gđno uređeoncu, biskupio 'Oprava d nja' gosp. Ancijanu i dajte moni tu nasladu polemiziranja. *)

Napukon odredjen je promještaj veloš. papa J. Ž. od ubavoga nam Suska. To je smelo talijansko (vulgo 'tramsauna'), koji ne samo što nado da znaju za 'dobro jutro', nego trube da je i 'hvaljen i us' došao s 'muntanjom' na Susku, da je od vika bio 'bun jorno i b o n a š e r a') pa u broj o od kakvih 15 dolešići dakako plaćoni ovamo dne 10. t. m. da kod vlasti isposulju, da im gosp. Ž. ostane i nadalje na Susku. Čujemo, da ih je g. kotareški kapetan liopo odpravio dućeti im se, kako mogu sada doći prošli mlinoz sa veloš. Ž. kad oni isti u nedelko vrijeme te j. duk jo g. Ž. bio Hrvat, dolazahu ga tužiti na sve moguće načine. Talijanski povratilo se na Susak duga nosa i ovdje, kako nam pripoviedaju, dodošo se na sabiranje križa i podpisa sa njaku molbenicu, koju da imaju poslali, njkoj veloš. u Krk a njeki na ministarstvo u Beč. Bjj nije se htjelo nego ovo i da prestatno ministarska križa. Yenelito se vi grofovi i burzi na hladnom Dmstavu! — Kako se sabiraju križi i podpiat na Susku, to je

stručno i neduveno, a ja sam vam to bio orisao u jednom dopieu dnovom 1. agusta, ali kojega ipak nisto fiskali . . . ili ga niste primili? *) Kako nam prijatelj pripovieda, tu se upotrebljavaju svakojaka sredstva, prijatelje, mita, podpičaju se djeca, a tko uzkradje podpis ili križ, ipak ga se podpise, vara ih se obećanjem oprosta ozonara id, rieljost, prava grodba na što svraćamo pozornost mjesto političke oblasti, jer je stratomno, da se tako ozobitno trguje duševnostal. Pa se mi sgražavamo nad trgovanjem robova u Africi, a ovo što je? Kao da nije bilo dosta to, kažu nar., da je veloš. J. pop Žio kroz svačanu sv. misu u nedjelju 12. t. m. držao vooma plačljivji govori pobudjivjući pristae si na podpiivanje, namjerom kao da ozena, da bi tim moogao izazvati izgred. Jalov mi posao, jer puk u ogromnoj vedni ili je indiferentno slušao njegov plaš ili ga je primio negodovanjom. Po ovomu dade se zaključiti, da se hoće lovit u mutnom, a mi upozorujomo političkoj oblasti i na to, da nebi dopuštala, da se ponovo izgred od njeke godine, da pak bace svu krivnju na sušćake Hrvata. U ostalom mi držimo, da nijedna molbenica, pa ni ona na Susku skraparena na poznati način, nego i nosujije uplivali na vršenje odluka crkveno oblasti, jer onda kud bismo došli? Kad se nazad četiri godine nije htjelo ulištati molbenico svega suščakoga puka bez razlike stajaha i stranaka, a koja je olijala na obće Jurbro, pravica zahtjoro, da se noomjio zadovoljiti zahtjev u jednokolice stranbu i mutikaša, jer njihov zahtjev ne olijala na koriat crkvo niti bogoljubnih duša, nego mu je olijam mrtnja i politička strast. Veleč. Ž. ućinio bi pak pametno dvoja, kada bi umiljato i skromno pobrao svoja šila i kopita. Jer za sve sludaju izgred prigodom njegovega prumjštajja mogno bi biti odgovoran on i jedino on . . .!

Iz Sovljanka pišu nam 12. t. m. Kuko je dohri Bug obdarilo obilatim vinom vina obćina Istre, tako je — budi Mu čast i hvala — takodjer nas nadario tim blagoslovom. Na kod nas nebijaše žalbožu do sada pravih trgovaca sa vinom. Dva kmetu sa prodala kod nas svoje vino došom su u susjednih občinah vino vedinom razprodali.

Prošlih godina razprodalo se u našoj občini svo vino več mjeseca oktobra, a sada smo već na polovici novembra a prodaje nikakve.

Tomu su krivi jedino senasli (mešetar) iz Buzoćine i nekoji ovdješnji, koji bi htjeli, da njim nose sada svaka kukoža do tri jaja, t. j. da ih plati trgovac, da ih podari kmet, da se najdu, napiju i ćuturica napuno te da se vino tošiti. Tomu su protivni kmeti u našoj občini, pa se radi toga nozasitni senasli nose obćine dal-ko drže. Ali tim nisu zadovoljni, već lažu grdo, da je kod nas ovo vino davno razprodano, a tu se bez tajno i sramdne namjoro. Oni želo naimu, da k nam nitko po vino nulojije, da nam vino u konabah ostane mjesecu i mjesecu no razprodano, pak da se oni tim okoriate. Pošto su sumi vinski trgovidiči, htjeli bi, da njim kasnije vino pošto pošto prodamo ili tako rukav durtujomo. Jer ga nabi i onako nikad platili. Radi toga proporučamo toplo našim krčmarom i trgovcema, osobito iz susjednih slavenkih pokrajina, da dodju ravnau Sovinjaku nolušajuč nijednoga moštetara. U Sovinjuaku našti ča noogdo šestoga rodoljuba Ivana Žiganto pok. Andjelo, koji će svakomu trgovcu ili krčmaru biti na ruku bezplatno i svakomu rado poslušiti u tom poslu.

Erarna pošta u Pazinu. Pod tim naslovom donieli smo u 42 br. po ovdješnoj 'Edinost' vijost iz Pazina, da čo primio tamošnija pošta u ruku erara i da se tuđinje tuže na gdjiuju odpraviteljicu, jer da prerodo čita novine a zanamaruje svoj posao.

'Edinost' od dne 11. t. m. izpravlja tu vijost u koliko se tiče ročeno gospodjeve kame neistiniv, što činimo i mi ovim, prem na to nepozvani, jer nešćimo nikomu nazleti ni najmalu krivico.

Književno društvo Sv. Jeronima umojlava p. n. gg. članovo društva, da prumjono svoja boravitiše sibiru se od razasijljanja knjiga prošle godine što skorjio odpravitičtu društva dojaviti izvolu.

'Matličino' izdanje 'Hrvatskih narodnih pjesama'. Nekoji povjereniko, 'Matice Hrvatske' dojavilo upravi 'Matice', da omogći članovi 'Matice' želo, što 'Matice' svoje izdanje: 'Hrvatskih narodnih pjesama' no indaje u običnu člunaricu medju svojim godinijimi knjižgami, nego u nakladi u posebnu naplatu od 1 for. 60 nov. za svaku knjigu.

*) Kasali smo zašto smošćomo fiskali. Op. Ured.

**) Nismo i Op. Ured.

Rasloji, koji su „Matice“ pri tom vodili, u kratko su ovi: „Matice Hrvatska“ sabira hrvatske narodne pjesme u snatan broj od ove šezadesetogodišnje. Kad bi se htjelo iz „Matice“ sabirati Hrvatskih narodnih pjesama“ izdati ove narodno blago, što bi moglo i hrvatsku publiku i naučnjake zanimati, bilo bi toga i preko dvadeset debelih knjiga. No budući se „Matice Hrvatska“ u tako ogromnu publikaciju upustiti ne može, to je odlučeno, da se izdaje — bar za sada — samo „sviet od ovista“. I to u deset knjiga, računajući svaku knjigu obsegom po trideset stampanih tabaka. I time bi izdanje narodnih pjesama trajalo punih deset godina, a već od godina dolaze vapaji za svih strana, ta za Boga, i da je već jednom to od davna običane narodne pjesme, pa kad ih stanete izdavati, požurite se, da što prije sviet ugledaju!

Drugi je razlog ovo: „Matice“ je danas gospodarstveno apsolutno nemoguća, da i još više godišnjih knjiga uz običnu članarinu daju članovima, nego što je podala prošlih godina. U tom se pogledu postigla skrajnja granica, jer bi se nekoja od do sadašnjih godišnjih izdanja (dvie do tri veće knjige) na dugi niz godina — dotle napuniti morala, dok budu narodne pjesme izlazile, a pitanje je, hoće li „Matice“ izdanje „Hrvatskih nar. pjesama“ u deset knjiga kroz svih deset godina tako i u tolikoj mjeri zanimati vođu i Matičnih članova i pružati našem srednjemu sloju toliko pouke i zabavu da će u svih krajevih i svaki član rado pregortjeti manje od druge dvie ili tri knjige, koje su tako potrebne za sveobuhvatnu i narodnu naobrazbu?

Is tih je razloga odbor jednoglasno zaključio, noka se „Matice“ nar. pjesme ne izdaju među godišnjim knjigami „Matice“ nego u nakladi „Matice“ i uz što manju cijenu za članove.

Ovom egodom ponavljam, da „Matice“ moli, da se članovi upišu do konca novembra, a po gotovo, da se upišu oni, koji žele kupiti izdanje narodnih pjesama.

„L'Isletra“ oživjela! U subotu izašla je opet porečka „babcica“ sa stidnom izjavom, da pošto bijahu izravnanje ovo razmirice na obostrano zadovoljstvo, ona dolazi opet u sviet, da ga — zabavlja. Kakvo bijaše to poravnanje, mi dotuđe ne znamo, no čini nam se, da je g. Marko aprasio „fa o o l i é“, što mu ga je u brk bacio puljski „o o l i é“ — — pak miran Bosa!

Izpražnjena mjesta. Ovdajnja bilježnička komora raspisala je natječaj za mjesto c. kr. bilježnika, izpražnjeno ujedil smrti pok. Ivan o i é a u Tolminu. Molbe valja podastrijeti do 28. t. m. Pošto je kotar Tolminski sav slovenski, očekujemo, da će biti imenovani bilježnikom jedino takav kandidat, koji poznaje posvoma jezik tamnobjega puka. — C. kr. kot. školako vieće u Kopru razpisuje natječaj za izpražnjeno podučiteljsko mjesto na pčkoj dvorazrednoj školi u Dekanih sa slovenskim naukovim jezikom.

Nova Dalmacija. Dubrovački rodoljub, amerikanški bogataš i c. i k. austrijsko-ugarski glavni konzul u Buenos Airesu, Nikola Mihanović, vlastnik je naučilino Čučho (pokrajina nasobine argentinske s površinom od 300 četv. kilometara), kojoj je nadionuo ime „Dalmacija“. On je i ove godine posjetio Europu, da kupi broduve velikog engleskog paroplovnog društva: La Plate Company itd., koje imaju slet svoje u Glasgowu. „La Plateno Cy. Ltd.“ utemeljena je pred osam godina s glavnicom od 1.150.000 lira sterlinga (28.760.000 francaka) i posjeduje danas 50 brodova, jodrenjaka i parobroda. Sve ovo brodovlje kupit će sada Mihanović, koji će ovih dana završiti posao, samo čeka, kako će otkriti stanje stvari u Argentini. Mihanović, koji sam ima preko 60 brodova, tako da će

kupnjom „La Plateno“ biti gospodarom od 120 brodova, koji plove svim morima svieta. Njegov imetak iznosi na desetke milijuna franaka. Mihanović je započeo kao trgovački pomoćnik niže vrste, a sada je jedan od najbogatijih ljudi u Buenos Airesu.

„Marlja“ izvorna hrvatska pripovjedka iz seljačkoga života. Napisao Vinko Rubošna (Protekano iz „Vatrogosa“). Zagreb, tiskom i nakladom I. Kralja. 1893.

Preporučamo ovo dijelo velovriednog našeg mladog učitelja.

„Zagrebačke tajne“, roman u četiri knjige. Iznosi Valentin Joz. Svotak I. Cionu svakoga svezka 25 nov. Zagreb 1893. Tisk i naklada I. Kralja.

Listnica uredništva.

Gosp. J. S. u S. Prebódti demu u budućem broju. Dugujete nam for. 8 t. j. i for. za g. 1892. i 2 for. za 1893. Prijateljski pozdrav.

Gosp. J. H. Ovo nije za tisk, kunito se bar za sada pjevanje.

Gosp. Radomil-u. Želim, što vam molbi zadovoljit ne možemo, jer Vaše „Pjesme“ nisu za javnost. Da ste nam zdravo!

Javna zahvala i preporuka.

Na preporuku slavnoga uredništva „Slov. Naroda“ u Ljubljani narudio je podpisani kod veleštov. gosp. Petra Markovića, slikara i kipara u Rožeku u Koruškoj sliki neokrnjenoga začeta Bl. Dj. Marije. Za neznanu svotu od for. 100 primila je ova župna crkva krasnu sliku sa veleštopim okvirom sa hrvatskim napisom: „Kraljice bez greha istodobno za četaltmolli sa nas“ i na demu se gosp. Markoviću podpisani u ime svoje i crkve najsrdačnije zahvaljuje, te ga ujedno svakomu našem rodoljubu vruće preporuča.

Kobčerga, dno 10. studena 1893.

Josep Gojtan, župnik.

Štreljke i sumpornjače za trte inžinira Živica.

mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste

Schivitz & Comp. (Živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Ljekarna Trnkóczy

polg viećne u Ljubljani 8-7 prodaje te danemica prvom poštom razaišlje

Marijacefške kapljice za želudac

odavna prokušana i poznata ljekarija es ovrstnim zdravodim uplivom kod poremećenog probavljanja, kod krta u želudcu i neprobavljivosti. — I stakleu, vriodi 20 nč. 1/2 tuc. I for., tucet 2 for., 5 tuceta samo 3 for.

C. kr. priv. tvornica harmonuma B. F. Čapka u Polički (Česka) preporuča svoje najvišim odlikovanji pojačane

harmoniume,

koji su čvrstog, vooma ugodne; i orguljam sličnog glasa za jamstvom od 5 god. — Područiole ove tvornice ima gospodja Josip Leustek, skladište salon-glasovita u Zagrebu. 6-1

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se pred. svecenstvu za izradjenje crkvenog posudja i orudja iz čistoga srebra, alpaka, mjeđi, kano: mošttranca, kateža itd. po najnižih cijenah u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u ognju posebrni i pozlati.

Da si uzmognu i manje imućne crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju pred. gospode nabavljaju vrlo povoljne platezne uvjete.

Ilustrirani cijenik šalje franco. Šalje sve predmete dobro omotane sa poštarinom franco! 24-21

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vredn. papirjih na 4-dnovni odkaz 2 1/2% V naplocaih na 30-dnovni odkaz 2% 8-10-mesečni 2 1/2% 1-2-godišnji 3% Vpladovanja avstr. vrednostnih papirjom, kateri se nabavajo v okrogu pripozna se uova obrastna tarifa na tomolju odpovedi od 17 in 21. odnosno 12. junija.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V naplocaih brez obrasti.

Nakaznice

ze Duna, Prago, Poito, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Blicite, Gablono, Gradoce, Hermastadt, Inomost, Celoveo, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solozograd, — brez troškova.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-22 pri odbitku 1% provizija.

Predumji.

Sprejemajo se svakovrstna vplaćila pod ugodnimi pogoji.

Na jamstveno listno pogoji po dogovoru. Z odprtnim kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obrasti po pogodbi. Vloziki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebreni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi. Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske u italijanskih frankkih, ali pa po dnevnom curu.

Trst, 10. oktobra 1893.

21-24

ESENCE

za hosedvladno i nopengetivno proizvodnjevskakoh jakih žestokih pita, šlinh stolnih likera to speialiteta razpolijam izvrsnih vrieti. Uz to nudjam oetnu esenciu, 80%, k o m i k i c i u, za protivajljanje ugodno moćnog vinskog octa to obilnog octa. Propiee i plakate prilafom badava. — Jamdi se za najbolji uspjoh. Cienik šalje franco: 8

Carl Philipp Pollak, tvornica specialiteta essence Prag.

Traži se čestite zastupnike.

Poslie ukinuća tršč. proste luke

carine prosti

za Istru, Dalmaciju, Hrvatsku, Kranjsku, Korušku i Bosnu-Hercegovinu

nepromoćljiva pokrivala

Luigi Zuculina u Trstu.

Tvornica nepromoćljivih bielih i crnih pokrivala za vozove i tarnice (vagone), za robu na obalah, ladje, brodske vidjelice (boccaporte) i za polje; pokrivaća za konje i plastevah za kišu.

Skladište

tkanina za jeđrenjače, neprirdjene za sedlare i tapetare, dvojnika (tralicol), jute za žaklje i omote; opasnika, kopah i uzica.

Zastupstvo i glavno skladište asfaltskih opeka za kućne krovove, pojava, suše, staja itd.

Samotika (isolatorij) za temelje i koeke iz asfalta.

Radionica i prodaja zastava.

Luigi Zuculin

u Trstu via Ghoga 2, kuća Brunner.

DOMINIK LUŠIN u Kopru

preporuča voliko svoje skladište raznovrstnog lisa, kao:

gređa, dasaka, murala, duga, te takodjer opeka, vapna, pleska itd. Naručbo ovršava točno i po najnižoj cionj. 52-1

Preporučamo adresu:

„Istarska vinarska zadruga“

u Puli (Istra),

koja je ovih dana započela poslovati.

Najbolje sredstvo

proti kašlju in hripavosti, kakor tudi proti vsem drugim boleznim dihalnih organov so

(Znanke tovarne) PASTILJE

antikataralične iz kotrama,

priradjeno po lekarju

G. Piccoli v Ljubljani.

To blašilno in odvajajoče pastilje je priporočati vsakomu, posebno za onim, kateri pri izvrtovanju svojih dolžnostih potrebujajo čist in močan glas, n. pr. prepovednikom, učiteljem, povcem itd. Cena eni škatlici 28 kr. — Naručbo se izvršujajo nomudoma proti poročaju. Zaloza v lekarnah: Leiffenberg, Ravasini, Blawolette, Serravallo in Praxmaror. 24-19

Zadnji

mesec!

Zadnji mesec!

INOMOSTSKE SREČKE à 50 NVČ.

glavni dobitak 50.000 goldinarjev.

Srećke à 50 nč. priporočajo:

Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & C., Daniele Levi & C., Girol. Morpurgo, Ig. Neumann, M. Nigris.

Zadnji

mesec!